[2019] 10 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 608

ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

[2019] 10 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ.

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਓ. ਆਰ. ਐੱਸ.

ਬਨਾਮ

ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਓਆਰਐੱਸ।

(2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6308)

14 ਅਗਸਤ, 2019

[ਅਭੈ ਮਨੋਹਰ ਸਪਰੇ ਅਤੇ ਆਰ. ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈੱਡੀ]

ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾਨੂੰਨ, 1894: ਐਸ. ਐਸ. 4, 6 – ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਾਮਹੋਲ ਤੋਂ ਬਹਾਦੁਰਪੁਰ ਤੱਕ ਸੜਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ-ਸੜਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਾਲ 1988 ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ-ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕੁਝ ਮਾਲਕਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੜਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ-ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਜ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਟੇਪਰਾ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ 18-15 ਵਿੱਘੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ-ਭੂਮੀ ਐਕੁਆਇਰ ਅਫਸਰ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ 5 ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿੱਘੇ 666 ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ 7 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿੱਘਾ ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਦਰ ਦੇ ਕੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ-ਪੀੜਤ, ਰਾਜ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ-ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਐਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਲਟ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। 4(1)

ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ-ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸੰਦਰਭ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਉੱਤੇ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦੇ ਕੇ ਕ੍ਰਾਸ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। 4(1) ਐਕਟ-ਰਾਜ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ-ਆਯੋਜਿਤਃ ਜਿਸ ਵਿਕਰੀ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਦੁਆਰਾ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਬਿਸਵਾ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹੈ-ਜਦੋਂ ਕੁੱਲ ਜ਼ਮੀਨ (ਆਈਡੀ3 ਵਿੱਘੇ) ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 'ਆਈਡੀ2' ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ 7 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿੱਘੇ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇੱਕ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਕਰੀ ਸੀ-ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਕਿ ਐਕਸ. 'ਆਰ. ਏ.' ਮਿਤੀ 04.05.2001 ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਪੱਤਰ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਲ 2001 ਵਿੱਚ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸੰਦਰਭ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪੀ. ਏ. ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਵਾਧੂ ਵਿਆਜ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾਨੂੰਨ, 1894: ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ-ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਕਰੀ-ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੱਡੀ ਹੱਦ-ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਛੋਟੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ-ਜੇ ਉਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਕਰੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਸੰਦਰਭ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ-ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੇਤਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਸੀ-ਅਜਿਹੀ

ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਕਰੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ, ਅਦਾਲਤ

ਰੱਖਿਆਃ ਜਿਸ ਵਿਕਰੀ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਦੁਆਰਾ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਬਿਸਵਾ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ Rs.50,000/- ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਵੀ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੁੱਲ 2 ਵਿੱਘੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇੱਕ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਕਰੀ ਵਜੋਂ 1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। 7 ਲੱਖ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿੱਘਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਐਕਸ. 'ਆਰ. ਏ.' ਮਿਤੀ 04.05.2001 ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਪੱਤਰ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ 4-51 ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 2001 ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੈਫਰੈਂਸ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਭੇਜ ਕੇ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿੰਨਾ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 'ਆਈ. ਡੀ. 1' ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਕਰੇਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਕਰੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਉਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਕਰੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਬੰਧਤ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਵੀ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਹਨ। ਰੁਪਏ

ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਗਲਤ ਨਿਰਧਾਰਣ। ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ 7 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿੱਘਾ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਵਾਧੂ ਵਿਆਜ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਧਾਰਾ 4 (1) ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਧੂ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਲਈ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ। [ਪੈਰਾ 14,15] [614-ਬੀ-ਜੀ; 615-ਸੀ-ਡੀ]

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6308।

2011 ਦੇ ਆਰ. ਐੱਫ. ਏ. No.202 ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿਖੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 31.07.2017 ਤੋਂ। ਨਾਲ।

2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6309,6310,6311,6312,6313,6314,6315,6316,6317,6326,6318,6319, 6320,6321,6322,6323,6324,6325,6327-6328,6331,6332,6330,6329,6333,6334।

ਅਭਿਨਵ ਮੁਖਰਜੀ, ਏ. ਏ. ਜੀ., ਸਿਧਾਰਥ ਗਰਗ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬਿਹੂ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪੂਰਣਿਮਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ, ਬੀ. ਐੱਸ. ਬੰਥੀਆ, ਜੇ. ਐੱਲ. ਭਾਰਦਵਾਜ, ਰਾਜੇਸ਼ ਕੰਦਰੀ, ਵਕੀਲ। ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਆਰ. ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈੱਡੀ, ਜੇ.

1. ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

2. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

3. ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿਖੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 2011 ਅਤੇ ਬੈਚ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਕੱਠੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

4. ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਦੋ ਸਮੂਹ ਹਨ। ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸੈੱਟ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਸੈੱਟ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਏ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਉੱਤੇ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦਾ ਵਾਧੂ ਵਿਆਜ। ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਸੀਂ 2018 ਦੇ ਐੱਸ. ਐੱਲ. ਪੀ. (ਸਿਵਲ) No.29319 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮਾਮਲਾ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ।

5. ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ, ਨਾਮਹੋਲ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮਹੋਲ ਤੋਂ ਬਹਾਦੁਰਪੁਰ ਤੱਕ ਸੜ੍ਹਕ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪਿੰਡ ਟੇਪਰਾ, ਉਪ ਤਹਿਸੀਲ ਨਾਮਹੋਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਤੋਂ ਸੜ੍ਹਕ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੜ੍ਹਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਾਲ 1988 ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬੀ.

6. ਜਦੋਂ ਸੜ੍ਹਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕੁਝ ਮਾਲਕਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੜ੍ਹਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 2004 ਦੇ ਆਈ. ਡੀ. 1 ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ

ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਟੇਪਰਾ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ 1 ਵਿੱਘੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਐਕਟ') ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ 30.7.2005 ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਅਵਾਰਡ ਮਿਤੀ 08.05.2007 ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈਃ -

ਜਮਿਨ ਦੀ ਵਰਗਬੰਦੀ	ਬੀਘੇ ਦੇ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਦਰ
1. ਅੰਦ੍ਰਾਲੀ ਅਵਲ	ਰੁਪਏ.61,666.00
2. ਅੰਦ੍ਰਾਲੀ ਡੋਏਮ	ਰੁਪਏ.51,666.00
3. ਬਾਹਰਲੀ ਅਵਲ	ਰੁਪਏ 41,666.00
4. ਬਹਰਲੀ ਡੋਏਮ	ਰੁਪਏ.20,000.00
5. ਖਰੀਆਟਰ ਅਤੇ ਬੰਜਰ	ਰੁਪਏ, 5000.00

7. ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਮਾਰਕੀਟ ਦਰ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਾ ਹੋ ਕੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ-ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਦਰਭ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਇਕਸਾਰ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ। 7 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿੱਘਾ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ, ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਹੋਰ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਨਾਲ।

8. ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹਾਂ। 7 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿੱਘਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 2011 ਦੇ ਆਈ. ਡੀ. 1 ਅਤੇ ਬੈਚ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਦਰ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 7 ਲੱਖ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿੱਘਾ। ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਧਾਰਾ 4 (1) ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਲਟ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿਖੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਆਮ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸੰਦਰਭ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਉੱਤੇ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦੇ ਕੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (1) ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਕ੍ਰਾਸ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ-ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਉੱਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਉੱਤੇ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ।

9. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਅਭਿਨਵ ਮੁਖਰਜੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਬੀ. ਐੱਸ. ਬੰਥੀਆ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

10. ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਅਭਿਨਵ ਮੁਖਰਜੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੜਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਸੰਦਰਭ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਰੁਪਏ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। 7 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿੱਘਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਛੋਟੇ ਹਿੱਸੇ ਯਾਨੀ 1 ਬਿਸਵਾ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਪੱਤਰ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਅਸਧਾਰਨ ਵਾਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਵੀ

ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ Ex.PW-1/A ਮਿਤੀ 24.11.2004 ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਜੋ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਗਰਜਾ ਰਾਮ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਕੁਲਦੀਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਿਸਵਾ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ Rs.50,000/- ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵੇਚੀ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਗਰਜਾ ਰਾਮ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕੁੱਲ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ 1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। 7 ਲੱਖ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿੱਘਾ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਐਕਸ. 'ਆਰ. ਏ.' ਮਿਤੀ 04.05.2001 ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ 4-51 ਪਿੰਡ ਡਾਬਰ ਪਰਗਨਾ ਬਹਾਦੁਰਪੁਰ ਤਹਿਸੀਲ ਸਦਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਹਰਜਾਨਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

11. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਬੀ. ਐੱਸ. ਬੰਥੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨ ਸਨ, ਸਾਲ 1988 ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸੰਦਰਭ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਐਕਸ. ਪੀ. ਡਬਲਯੂ-1/ਏ ਉੱਤੇ ਸਹੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਰੁਪਏ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ। 7 ਲੱਖ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿੱਘਾ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਕਰੀ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਡੀਡ ਐਕਸ. ਪੀ. ਡਬਲਯੂ-1/ਏ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸੀ। 10.00 ਲੱਖ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿੱਘਾ, ਪਰ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਨੇ 30 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ

ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। 7 ਲੱਖ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿੱਘਾ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸਾਲ 1988 ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 2004 ਦੀ ਆਈ. ਡੀ. 1 ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (1) ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਾਧੂ ਵਿਆਜ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਿਰਫ ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

12. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਸੜਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਸਾਲ 1988 ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ 2004 ਦੇ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ.735 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ 30.07.2005 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭੂਮੀ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ 5 ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਦਰਾਲੀ ਅਵਲ ਲਈ Rs.61,666.00, ਅੰਦਰਾਲੀ ਡੋਏਮ ਲਈ Rs.51,666.00, ਰੁਪਏ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। 41, 666.00 ਬਹਰਲੀ ਅਵਲ ਲਈ, ਰੁਪਏ। 20, 000.00 ਬਹਰਲੀ ਡੋਏਮ ਲਈ ਅਤੇ 5 ਰੁਪਏ, 000.00 ਖਰੀਆਤਰ ਅਤੇ ਬੰਜੇਰ ਲਈ।

13. ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸੰਦਰਭ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਦਰ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ

ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਐਕਸ. ਪੀ. ਡਬਲਯੂ-1/ਏ ਮਿਤੀ 24.11.2004 ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿੱਘਾ 7 ਲੱਖ ਰੁਪਏ।

14. ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ 2004 ਦਾ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ.735 ਸਾਲ 2004 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਿਮਾਹੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਸ. ਪੀ. ਡਬਲਯੂ-1/ਏ ਮਿਤੀ 24.11.2004 ਹੈ। ਵਿਕਰੀ ਪੱਤਰ ਤਹਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਗਰਜਾ ਰਾਮ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਬਿਸਵਾ ਜ਼ਮੀਨ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਕੁਲਦੀਪ ਨੂੰ Rs.50,000/- ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵੇਚੀ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਗਰਜਾ ਰਾਮ ਵੀ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੁੱਲ 2 ਵਿੱਘੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੁੱਲ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇੱਕ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਕਰੀ ਵਜੋਂ 1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। 7 ਲੱਖ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿੱਘਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਐਕਸ. 'ਆਰ. ਏ.' ਮਿਤੀ 04.05.2001 ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਪੱਤਰ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ 4-51 ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 2001 ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੈਫਰੈਂਸ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਭੇਜ ਕੇ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿੰਨਾ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਐਕਸ. ਪੀ. ਡਬਲਯੂ-1/ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਕਰੇਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਕਰੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। 7 ਲੱਖ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿੱਘਾ। ਜੇ ਉਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਕਰੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੰਦਰਭ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ

ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਵੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਹਨ। ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਗਲਤ ਨਿਰਧਾਰਣ। ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ 7 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿੱਘਾ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਕੇ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

15. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ 2011 ਦੇ ਆਰ. ਐੱਫ. ਏ. ਨੰਬਰ 202 ਅਤੇ ਬੈਚ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 31.07.2017 ਦੇ ਆਮ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸੰਦਰਭ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ 5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। 7 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿੱਘਾ ਵੀ ਅਲੱਗ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੇਂ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਵਾਪਸ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿੰਨਾ ਹੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 30.7.2005 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਸੰਦਰਭ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਵਾਧੂ ਵਿਆਜ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਧਾਰਾ 4 (1) ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਧੂ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਲਈ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ' ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

16. ਜਿੰਨਾ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੰਦਰਭ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਮਾਮਲਾ ਸੰਦਰਭ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra
Advocate